

SAİT FAİK

Şimdi Sevişme
V a k t i

Genilik Yayınları

UPAS Yayın

-54-

**“Şimdi Sevişme Vakti”
Sait Faik Abasıyanık**

ve

**“Sait Faik’in Şiirlerine Dair Önemli Bulgular”
Zafer Yalçınpınar**

Ocak 2025

upas.evvel.org

E-posta

upasnesriyat@gmail.com

Sait Faik Abasıyanık 18 Kasım 1906'da Adapazarı'nda dünyaya geldi. İlköğrenimini Rehber-i Terakki Okulu'nda tamamladıktan sonra, 1925'te İstanbul Erkek Lisesi'ne yazıldı. Aldığı disiplin cezası nedeniyle ortaöğrenimini Bursa Erkek Lisesi'nde tamamlamak zorunda kaldı (1928). Bir süre İstanbul Darülfünunu'nda (Üniversitesi) Türkoloji okudu (1928). Babası Mehmet Faik Bey'in isteğiyle iktisat öğrenimi için İsviçre'ye gitti. Lozan'dan kısa süre içinde ayrılarak Fransa'nın Grenoble şehrine geçti ve 1931-1935 yılları arasında Fransa'da kaldı. İstanbul'a dönünce kısa bir süre Halıcıoğlu Ermeni Yetim Mektebi'nde Türkçe öğretmenliği yaptı. Babasının ısrarıyla açtıkları toptancı tahıl dükkânını işletmeye başladı, fakat başarısızlıkla sonuçlanan bu girişimin ardından sadece yazı yazarak geçinmeye karar verdi.

Babasını 1939'da kaybetti ve annesi Makbule Hanım'la birlikte Burgazada'daki evlerinde yaşamaya başladı. İkinci Dünya Savaşı sırasında bir ay kadar *Haber* gazetesinde adliye muhabirliği yaptı (1942). "Modern edebiyata yaptığı hizmetlerden dolayı" Amerika'daki Mark Twain Derneği'ne onur üyesi seçildi (1953). 11 Mayıs 1954 tarihinde uzun süredir mücadele ettiği siroz hastalığına yenik düşerek hayatını kaybetti. Annesinin ölümünün ardından (1963) Burgazada'daki evleri "Sait Faik Müzesi" haline getirildi (1964). Vasiyeti gereğince kitap teliflerinden elde edilen gelirler Darüşşafaka Cemiyeti'ne kaldı. 1955 yılında yazarın annesi tarafından başlatılan "Sait Faik Hikâye Armağanı" sürmektedir.

Eserleri

Öykü: *Semaver* (1936, Remzi Kitabevi), *Sarınc* (1939, Çığır Kitabevi), *Şahmerdan* (1940, Çığır Kitabevi), *Lüzumsuz Adam* (1948, Varlık Yayınları), *Mahalle Kahvesi* (1950, Varlık Yayınları), *Havada Bulut* (1951, Varlık Yayınları), *Kumpanya* (1951, Varlık Yayınları), *Havuz Baş* (1952, Varlık Yayınları), *Son Kuşlar* (1952, Varlık Yayınları), *Alemdağ'da Var Bir Yılan* (1954, Varlık Yayınları), *Az Şekerli* (1954 -ölümünden sonra-, Varlık Yayınları).

Roman: *Medar-ı Maişet Motoru* (1944, Yokuş Kitabevi; 2. baskısı *Birtakım İnsanlar* adıyla, 1952, Varlık Yayınları), *Kayıp Aranıyor* (1953, Varlık Yayınları).

Şiir: *Şimdi Sevişme Vakti* (1953, Yenilik Yayınları).

Röportaj-Öykü: *Tüneldeki Çocuk* (1955, Varlık Yayınları), *Mahkeme Kapısı* (1956, Varlık Yayınları).

Diğer Yapıtları: *Balıkçının Ölümü-Yaşamın Edebiyat* (1977, Bilgi Yayınevi), *Açık Hava Oteli* (1980, Bilgi Yayınevi), *Müthiş Bir Tren* (1981, Bilgi Yayınevi), *Sevgiliye Mektup* (1987, Bilgi Yayınevi).

Çeviri: *Georges Simenon'dan Yaşamak Hırsı* (1954 -ölümünden sonra-, İstanbul Yayınları)

Zafer Yalçınpınar (1979, İstanbul)

1997'de İstek Vakfı Belde Koleji'nden mezun oldu. 2002 senesinde Marmara Üniversitesi Ekonometri Bölümü'nde lisans derecesini, 2004 senesinde ise Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü'nde yüksek lisans derecesini tamamladı. 2004-2013 yılları arasında Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'nda (TÜBİTAK) endüstri mühendisliği alanında 'uzman araştırmacı' olarak görev aldı; birçok ulusal/uluslararası projede eğitim, danışmanlık ve analiz çalışmaları yürüttü. 2016 itibarıyla "Sürdürülebilirlik" ve "Sürdürülebilir Kalkınma" üst-başlıklarına yoğunlaştı.

Efemeratik bir edebiyat, şiir, kültür-sanat ve koleksiyon arşivi olan evvel.org kapsamında gerçekleştirdiği poetika çalışmalarıyla tanınıyor. Yıllardır, kültür-sanat oligarşisine karşı durarak "sıkı şiir" ile "imgelemin özgürleşmesi" kavramlarını savunmak için mücadele ediyor. Upas Yayın'ın kurucu üyesidir.

Yayımlanmış Kitapları

- Karşı (Öykü, 2000, Lotus Yayınları)*
- Korkak Düşler (Öykü, 2001, Lotus Yayınları)*
- Şiya (Öykü, 2006, Mevsimsiz Yayınları)*
- Livar (Şiir, 2007, Lotus Yayınları)*
- Kelimenin Yüzü (Sözlük, 2007, Çekirdek Sanat Yayınları)*
- Meydansız (Şiir, 2009, Çekirdek Sanat Yayınları)*
- Çalmayan (Şiir, 2014, Kendi Yayınları)*
- Rüzgâr Defteri (Anlatı, 2015, Oyun Yayınevi)*
- Tarihinsancısı (Şiir, 2017, Pasaj69 Yayın)*
- Kötü (Şiir, 2018, Upas Yayın)*
- İlhanberkiğne (Anlatı, 2018, Upas Yayın)*
- En Uzun Gecedен (Şiir, 2020, The Poet House)*
- Dudağının Kenarındaki Çizgi (Şiir, 2020, The Poet House)*
- Şegaf (Anlatı, 2020, Upas Yayın)*
- Usta Defteri (Anlatı, 2021, 6:45 Yayın)*
- Ölümcül Defter (Anlatı, 2022, Plüton Yayın)*
- Dipsiz Göl (Şiir, Plüton Yayın)*

Not: Yalçınpınar'ın ayrıntılı özgeçmişine <http://zaferyalcinpınar.info> adresinden ulaşabilirsiniz.

SAİT FAİK

Şimdi
Sevişme Vakti

Resimliyen : Fethi KARAKAŞ

YENİLİK YAYINEVİ

Cağaloğlu Yokuşu
Narlıbahçe Sokağı, 10
İSTANBUL

İçindekiler :

<i>Şimdi sevişme vakti</i>	9
<i>Yeis</i>	13
<i>Sicilya Ormanları</i>	15
<i>Ceylânı bahri</i>	17
<i>Arkadaş</i>	19
<i>O ve Ben</i>	23
<i>Napoli</i>	25
<i>Mektup I.</i>	27
<i>Mektup II.</i>	29
<i>Bir zamanlar</i>	31
<i>Şarap içerek</i>	34
<i>Deli çay</i>	36
<i>Bir masa</i>	41
<i>Köprü</i>	43
<i>Marikula doğur</i>	48
<i>Karlı hava</i>	50
<i>Söyliyemiyorum</i>	52

Şimdi Sevişme Vakti

Ç ıplak heykeller yapmalıyım,
Çırlıçiplak heykeller
Nefis rüyalarınız için
Ey önümden geçen ak sakallı kasketli,
Yırtık mintanından adaleleri gözüken
Dilenci
Sana önce
Şiirlerin tadını
Aşkların tadını
Kitaplardan tattırmalıyım
Resimlerden duyurmalıyım, resimlerden...

SAİT FAİK

Şu oğlan çocuğuna bak
Fırça sallıyor
Kokmuş manifaturacının ayağına
Dört yüzbin tekliğinden
On kuruş verecek.

Seni satmam çocuğum
Dört yüzbin tekliğe.
Ne güzel kaşların var
Ne güzel bileklerin
Hele ne ellerin var, ne ellerin.

Söylemeliyim,
Yok
Yok... meydanlarda bağırmalıyım .
Bu küçük
Güllerin buram buram tüttüğü
Anadolu şehri kahvesinde
Kiraz mevsiminin
Sevişme vakti olduğunu.

Resimler seyrettirmeli, şiirler okutturmalıyım
Baygınlık getiren şiirler

ŞİMDİ SEVİŞME VAKTİ

Kiraz mevsimi, kiraz
Küfelerle dolu pazar.
Zambaklar geçiriyor bir kadın .
Bir kadın bir bakraç yoğurt götürüyor
Sallıyor boyacı çocuğu fırçasını
Belediye kahvesinde hâlâ o eski, o yalancı
O biçimsiz bizans şarkısı

Sana nasıl bulsam, nasıl bilsem,
Nasıl etsem nasıl yapsam da
Meydanlarda bağırsam
Sokakbaşlarında sazımı çalsam
Anlatsam şu kiraz mevsiminin
Para kazanmak mevsimi değil
Sevişme vakti olduğunu...

Bir kere duyursam hele güzelliğini, tadını,
Sonra oturup hüngür hüngür ağlasam
Boş geçirdiğim, bağırmadığım sustuğum günlere
Mezarımda bu güzel, uzun kaşlı boyacı çocuğunun
Oğlu bir şiir okusa
Karacaoğlan'dan
Orhan Veli'den
Yunus'tan, Yunus'tan...

Yeis

Akşam üstleri geliyor
Tam insanlar işten çıkarken.
Salkım salkım tramvaylardan
Bir güzel çocuk yüzüyle gülümsüyor
Namussuz, akşam üstleri geliyor .

SAİT FAİK

Nerenden yakalıyor; bilmiyorum
Ben tam sevmeğe hazırlanırken
On altı yaşındaki sevgilimi.
Elini elimle tutmak
Yirmi dört saatte bir
Sıcak bir lâf dinlemek isterken..
Rezil... Tam o saatlerde geliyor!

Sicilya Ormanları

Sicilya ormanları
Gökyüzü kadar esrarlı
Ve intikamcıdır
Petrol lâmbası yanan,
Kamış saz kulübede
Çerden çöpten kulübede
Mısır ekmeği yiyen çocuk
Seni seviyor.
Fırından çıkmış mısır ekmeği renkli,
Yeni sağılmış keçi südü kadar mavi ve sıcak kız!

SAİT FAİK

Seni seviyor
Bu adriyatik dalgalarına,
Gemilerin yelkenlerine sardığım kalb.
Sana gel diyorum.
Bekliyorum.
Gelmezsen
Sicilya ormanları
Gökyüzü kadar esrarlı
Ve intikamcıdır ha!

Ceylânı Bahri

Neremden geliyor bu sevinç?

Sana baktıkça çocuğum :

Maviliklerin, badem ağaçlarının, metrûk havuz-
ların kurbağa seslerinin

Güzelliğini

İskele çımacısının altın yüreğini....

SAİT FAİK

Gelecek bir sabah vakti, güneşten;
— Derin elemlere rüzgâr —
Bastonunda kış armutları asılı
Küpeştesinde ekmek ayvaları,
Kirli yelkenine fırtınalar sarılı
Kavunlarında sulh ve sükûn
Halatlarında mesut sahillerle
Bir ceylanı bahrî.

Arkadaş

Bugünlerde bir akşam, şehrin aynalı gazino-
suna

Ve aynaların içine

Selim - i salis gibi oturacağım

Önümde rakı... dışarda akşam, akıntı, kayıklar ve
gelip geçen...

Meyhanenin kapısından, iki elini gözüne siper
edip bakan birisi :

«Bu herif âşık!» diyecek.

SAİT FAİK

Saçları perişan, dudakları mürekkepli, hali bencileyin serseri bir kızı

Büyük bir sandal

— Akıntının içinden çekip —

Rakı kadehimle benim arama bırakacak.

Diyeceğim :

«Bu akşam değil bir başka akşam seni alıp bir kocaman şehre götüreceğim:

«O şehirde toplar çoktan patlamıştır;

«Yıkılmıştır bildiklerim;

«Kocaman cepheleriyle borsalar, saraylar, kimbilir belki de mahkemeler, zindanlar...

«Masaldır artık

«Onların kahramanlığı, onların merhameti, onların fazileti...

Ezanlar, mevlûtlar, harbler; taburlarla kahramanlar...

Kafam alkolsüz, ellerim kelepçesiz,

Seni bir akşamüstü, Sotirakinin gazinosundan

Rakı kadehimle benim aramdan alıp.

Altın akşamlarına sarı çocukların tırmandığı

Kuşların öttüğü ve yemişlerin yendiği

Hudutsuz ve çitsiz,

Perisiz ve cinsiz,

Kümessiz ve evsiz

Hâsılı numarasız

Bir memlekete götüreceğim.

ŞİMDİ SEVİŞME VAKTİ

İstasyondan iner inmez
Seni metrolar başka beni başka tarafa götürsün
Zararı yok!

Yalnız gine böyle kumral akşam üstleri
Yapayalnız kaldığım Kasım akşamları
Buruşuk manton, dağınık saçların; mürekkepli
ağzın ve hemşire

Çehrenle

— Ayaklarını bir sandalyeye dayayıp —

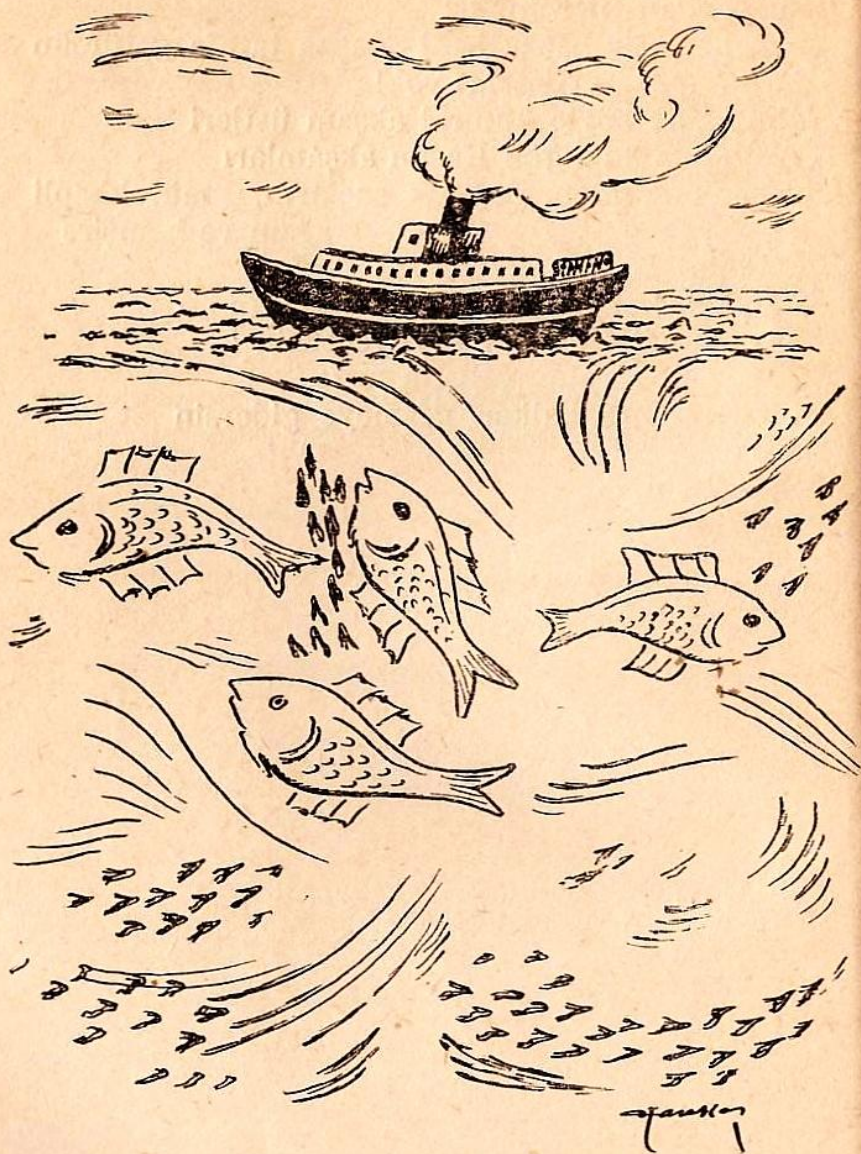
Bana iki satır bir şey söyleyeceksin :

«Bugün ne yaptın, çalıştın mı?»

İstersen sonra kalkar, gezmeye gidersin

Bensiz..

Sen bilirsin.

O ve Ben

Sana koşuyorum bir vapurun içinde
Ölmek, delirmemek için. .
Yaşamak; bütün âdetlerden uzak
Yaşamak...

SAİT FAİK

Hayır değil, değil sıcak;
Dudaklarının hâtırası ;
Değil saçlarının kokusu
Hiçbiri değil.

Dünyada büyük fırtınanın koptuğu böyle günler
lerde

Ben onsuz edemem.
Eli elimin içinde olmalı,
Gözlerine bakmalıyım,
Sesini işitmeliyim.
Beraber yemek yemeliyiz
Ara sıra gülmeliyiz.
Yapamam, onsuz edemem.
Bana su, bana ekmek, bana zehir;
Bana tad, bana uyku
Gibi gelen çirkin kızım .
Sensiz edemem!

Napoli

Napoli, beyaz şehir,
Venedikte gondollar geziyor,
Romada heykeller dikiliyor,
Senin şerefine.

SAİT FAİK

Senin şerefine,
Napolili güzel balıkçı
Dudaklarını
Göğsü hurma rengi olmuş
Hayır hurmalaşmış
Kıza dokunduruyor.
Senin şerefine hey Napoli
Napoli... Beyaz şehir

Mektup

I

Vapurun dümen yerinde çaldığım ıslık
Yağmurlu güvertedeki türküm,
Sana yaklaşmıya vesiledir
Yoksa canım, seni unutmak için değil.

SAİT FAİK

Senden sonra ancak anlaşılır
İnsan oğluna öğretilen yalanlar
Senden sonra anlaşılır ancak
Boşluğu herşeyin
Seninle beraberdir dolu kadehler
Şaraplar seninle aziz
Cıgaralar seninle tüter
Ocaklar seninle yanar
Yemekler seninle yenir

Mektup

II

Senden bahis açılmadıkça susmak isterim.
Senden bahis açmaya vesiledir.
Kınalıada, vapur, deniz, yunus.
Şimdiye kadar neden gökyüzü değildi?
Niye böyle oldu?
Neden kitapları severdim ?

SAİT

Bu şehirde ikimiz birden nefes alıyoruz
Yoksa neye yarardı bu garip şehir?
Burada senin doğduğun bana malûmdur.
Yoksa sever miydin minâreleri,
Süleymaniyeyi,
Sen gâvur olduğun halde?

Bir zamanlar

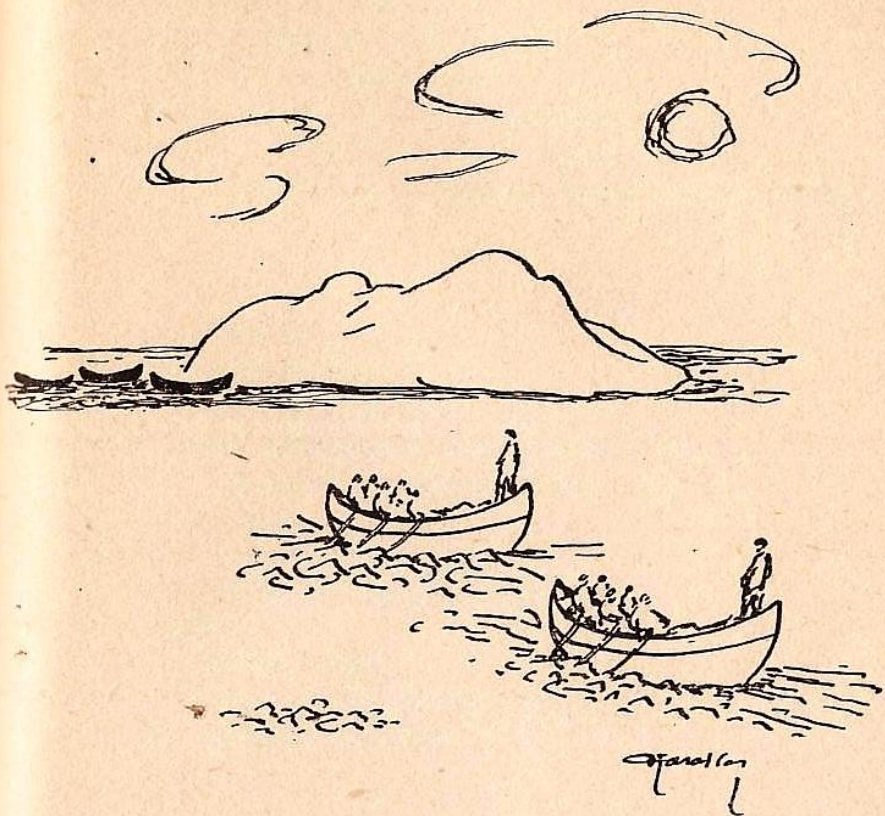
Bazı akşam üstleri, oturur
Hikâyeler yazardım,
Deli gibi!

SAİT FAİK

Ben hikâye yazarken
Kafamdaki insanlar
Balğa çıkarlardı.

Kadınlar,
Kahve cezvelerini ısıtan, mavi ışıklı ispirto lâmbalarını yakarlardı.
— geceleyin, karanlıkta, bir dağ başında —
Bir değirmenci;
Yüzükoyun kapanırdı uzun uykusuna.

Köylüler gelirdi
Bakraçlarıyla pazara
Yoğurt satmaya.
Çıplak bir çocuk ayakları avucumda idi
Sokakta diz boyu kar vardı
Bir köprü başında
Bıçaklardım istediğimi;
Atardım kendimi, büyük şehirlerin
Asma köprülerinden suya.
Duyardım suyu yardığımı.
Görürdüm :
Suya düşüşümün
Köprüye fıskırttığı suyu

Şarap İçerek

Köprüden köprüye perilerin sallandığı
Karlı bir cumartesi akşamı :
Lâstik ayaklarla karlara basan cinler
Mavnalari doldurmuştu.

ŞİMDİ SEVİŞME VAKTİ

Beyaz iskelelerde
Zatürreli memurlar uyuklardı
Biz şarap içmiştik;
Kar sabahtanberi yağmıştı.
Sokakta yalın ayaklar,
Toprakta bembeyaz ölü kokusu
Ortalık hiç yeşillenmiyecek..
Kış günleri köprülerden köprülere periler.....
Bembeyaz mavnalarda lâstik ayaklı cinler
Gripli ve zatürreeli dünyanın içinde mesut iki ki-
şi

Hayır bir!

— Şarap bardakları, jambon ve sosis —
Yaz hiç gelmiyecek!
Ne ağızları mühürlü mavi şişelerde tifo
Ne göbekli marulların saltanatında mikrop!
Ne altın kayalara soyunmuş sıska çocuklar
Ne mavi suda
«Abanoz teknesinde»
Çalınmış saadetler taşıyan «Kartal»
Nam kotra...
Kızım ile şarap içmek...
Herkesin cıvırlı çıplak olduğu plâjda
Kışı beklemek... Mahzun

Ve kışın o tahayyül bile etmediğim hakiki yazı ge-
tirmek

Kavgası kafada
Kızım ile şarap içerek...

Deli ay

ınarlarına kargaların uşuştuğu memleket
Sütlü mısırların kebab edildiği
Kebab mısır kokusu küllü ateş
Yarı olmuş mısır koçanlarının mor püskülünde
akşam.

ŒİMDİ SEVİŒME VAKTİ

Tarlanın kenarında yer yer karpuz çekirdekleri.
Çocuklarla beraber aynı rüyayı
Çırıl çıplak çınarların
Bütün ovayı süzen
Minare boyu tepelerinde
Kargalar.
Çocuklarla beraber
Aynı yaz rüyasını:
Sütlü mısırları,
Karpuz çekirdeklerini,
Olgun Vodina kavunlarının altın içini
Kafalarını kanatlarının altına sokup üşüyerek,
Aynı yaz rüyasını görmekteler.

Boşnakça konuşan
Büyük mum bacaklı,
Sakarya suyu yüzlü,
Elleri inek ve buzağı kokan sarışın kadınlar
Çınarlarına kargaların üşüştüğü memleket.
Gündelikçilerin efendilerine
Bedava gördükleri hizmetine kızmış gibi
Tarlaları basan «Deli çay»
Çınarlarına kargaların üşüştüğü memleket.

Geceleyin üç ayaklı titrek masalarda oynanan
Kazıklı prafa partilerinin
Bıçak çektirdiği lüks lâmbalı kahveler...

SAİT FAİK

Evvelâ tavuklar ve kazlar bağıştı.
Yün yorganların altında terlemiş
Mahmur kızlar uyandı, delikanlılı uykularından
Bütün cümle kapıları açıldı:
«Deli çayı bırakmalıdır, serbest girsin»
Kapılar açılmazsa kırar Deli çay
Deli çay muhtaçtır:
Mayıs sıvanmış ev altlarının
Sükûnetine..

Deli çay ev altlarına girdi
Bir yılan ışııyla,
Ejderha kımıldanışıyla.
Ninem Kuran okudu,
Dedem küfretti Deli çaya.

Gündoğdu:

Kulübenin damında oğul,
Ana beline kadar su içinde.

Uzakta

Erenler tepesinde evliyalar;
Deniz kıyılarından getirilmiş
İki çifte bir sandalda kaymakam bey,
İçinde sandallarla gezilen şehrin minarelerinde
Deniz görmemişler deniz seyrederler.

Gün doğdu:

Filizlenmiş buğday tarlaları nerde?
Nerde buzağının sırtında
Anasının dil izleri yer?
Nerde o tüyleri dökülmüş,
Nasırlı kara derisinde sopa izleri,

ŞİMDİ ŞEVİŞME VAKTİ

Gözlerinde memleket şarkıları,
Ayaklarında memleket yolları,
Karacaoğlan şiirine benzeyen
Çakır mandalar?
Övendire nerde?
Nerde, çocukların yaz geceleri, kaba samanların
içinde
Keloğlan hikâyeleri anlattıkları
Üstü örtülü, kuyruğu uzun,
Şehirde Bulgaryalı Ahmet ustanın kenar tahtala-
rını çiçeklediği öküz arabası?

Akşam
Sular ürperiyor.
Kulübelerin suda yüzebilen eşyalarını
Şehrin kopukları
Ziftli kara sandallarla topluyorlar
— Sahiplerine vermek için —
Uzakta, «Ormantepe»de bir silâh patlıyor
Meşhur avcı Hüseyin'in oğlu
Bin dönüm tarlasını basmış suyun
Uzaktan, gökyüzünden çekip aldığı
Yaban ördeklerinde
Gamını defetmektedir.
Akşam oluyor
Sular ürperiyor
Dönüyor kargalar çınarlara
Şaşırmış aç kuşlar
Aynalaşmış suyu gagalıyorlar...

SAİT FAİK

Ertesi gün
Tohum çürüyor,
Su çekilip gitmiştir:
Şosenin üstünde ölü bir manda, bir koyun, bir
insan.

Yanlarında
Sapan
Övendire, boyunduruk...

Bir masa

Bize bir masa ayır Yanakimu
Aleksandramla benim için
Bir masa
Üstü çiçeksiz
Örtüsü gazeteden
Şarabı aşktan
Hem hülyadan

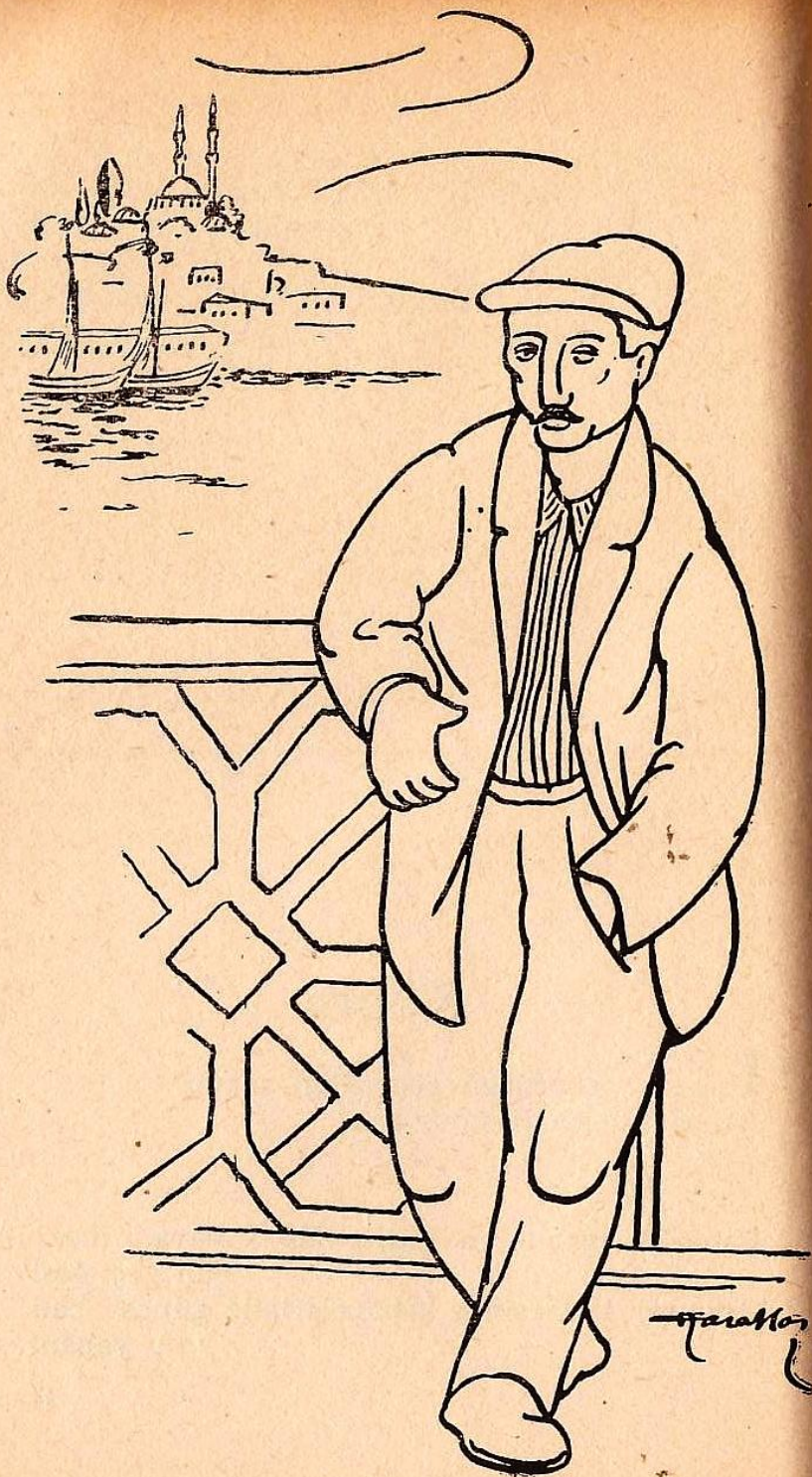
SAİT FAİK

Aleksandram mızıka çalsın
Siyaha çalar parmaklariyle
Güftesi bayağı şarkılar
Adî havalar
Meyhane acı zeytinyağı koksun
Sen hoşnud ol Yanakimu

Köprü

İnsanlar köprüden geçmediği zaman
Acaba köprü düşünür mü?

Çamaşır mandalını gözlerinde sallayan meczu-
bun geçtiğini
Üsküdar iskelesinin kanapelerinde güneş ban -
yosu yapanı

ŞİMDİ SEVİŞME VAKTİ

Üsküdar kıyılarının ötesindeki
Kastamonu, Sivas, Safranbolu... Erzurumu.

Burada insanların içinde büyük dürbünler,
Güller gibi açmıştır.
Yufkacılar burada açarlar, koskocaman oklava-
larla

— İçlerindeki hamurdan —
Şeffaf ve titrek memleket rüyalarını.

Alyanaklı, beyaz, kalın şekerciler;
Akide ve bergamutlarını mermer tezgâhlara vur-
dukları zamanki kasvetsiz hallerini burada kaybe-
der, burada şairleşirler
Hişirtî ile ve kocaman bıçaklarla kesilen tahan
helvalarının kokusu ellerinde
Askerî müzedeki, balmumundan yeniçeri heykel-
leri gibi, güzel, büyük insanlar
Burada omuz omuza;
Kötü yağlarla yaptıkları börekten şişmanlamış,
iyi insanlarla
Dalgıcı seyrederek.

Onlar ki küçük parmaklarını birbirine vermişler
dir.

Onlar ki sarı elbiselerinin içinde
Kazsız köyün sıcak gecelerini
Kırağları ve zelzeleleri, fezeyanları ve harbleri
görmüşlerdir;

SAİT FAİK

Onlar ki yağsız köpüklü ayranlar içmiş, taşlı bul-
gur pilâvı yemişlerdir;
Küçük parmaklarını birbirine vererek...
Bazan birdenbire sarası tutup düşerek..
Nereden gelir, nereye giderler?
Küçük parmaklarını birbirine vererek...
Bunlardır köprünün sair filmenamları.

Hepsi yirmişer, otuzar yaşında ihtiyar rüyaları
görmüş;
Aşağıda, İstanbul bıçkınlarının söğüştüğü san-
dallarda,
Balıkçıların torik yakaladığına - onlardan daha
çok memnun;
Çifti altmış paraya satılan bayat simitlerden
hoşlanırlar

Onlarda her şey bir derin uykudadır
Kahramanlık, dostluk, sevgi ve müsamaha...
Bütün lüzumlar ve lâzımlar.

Şu ensesi dümdüz ustura ile alınmış
Saçları arkaya taranmış,
Bol elbiseli, altın bakışlı, sarışın uzun bacaklı
adam

Kimdir biliyor musunuz?
Onu köprüden başka, bir de eski polisler tanır :
— Ulan sen yine buralarda mısın? derler.

ŞİMDİ SEVİŞME VAKTİ

Omuzlarını kısar, ellerini cebinden çıkarır, atar
ağzından sigarasını
— Gidiyoruz be muavin bey ağabey, der.
Bu meşhur yankesici, Yedikuleli İstavrodur
Ve hoş çocuktur.

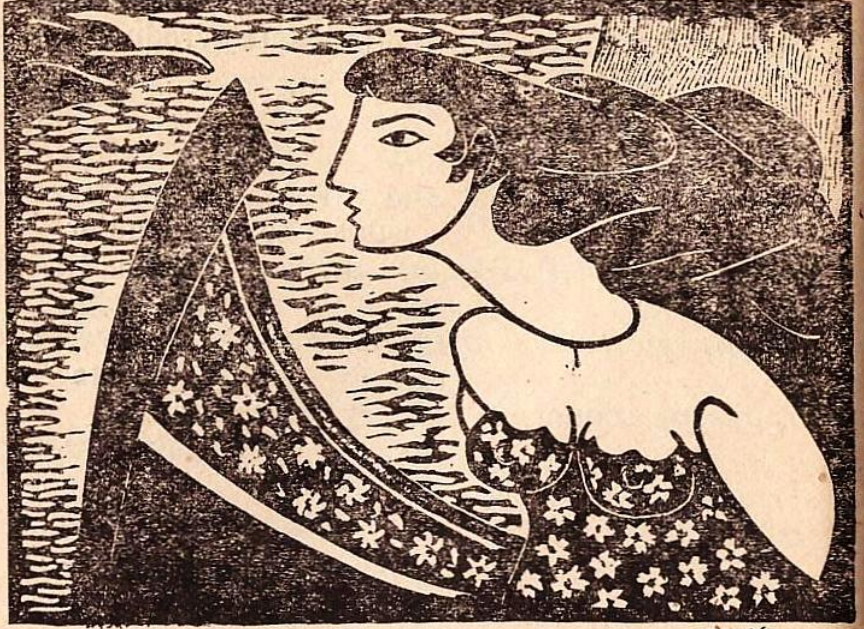
Bir başkası gece saat ondan sonra vapurları ve
ışıkları seyreder güler.
Ah ona bir bilet alan olsa dünyayı dolaşmak iş-
ten değil;
Onun yanındaki gitmemeyi, gitmek isteyerek
düşünmekte
Yalnız bu sonuncuda her şey yalancı hülya, ve
melânkolidir.

Her kim ki bir arkadaş bulmak için dolanmakta
ise

Ondan çekinmeli..

Köprüde arkadaş olunmaz;

Köprüden seyredilir.

Marikula doğur

istemem eski rüyalarındaki kadın resimlerini :
Tombul ve beyaz.
Bana bir taze dişin, yazın kumsalda kızarmış
Tüyü altın bacağıın . yeter

ŞİMDİ SEVİŞME VAKTİ

Ve tren yollarında tüten öğlelerin...
Kışın şarap içtiğim:z kahvelerdeki
Boyalı kadınlar rüyası... bitsin.

Ne su başlarında tavus tüyleri gibi çeşitli böcek-
lerin hasreti
Ne çayır içinde gülüşen çocukların yırtık mintan-
ları

Sen : Taze dişlerinde hıyar kokusu...
Ağzında olgun domateslerin çekirdeği,
Karpuz ve erik
Ve kesilen tahan helvası hışırtılı Marikula.

Doldursun bütün bu sahili Marikula
Çıplak dizlerinde ağları ördüğün zaman
Birdenbire sancılanarak yapacağın çocuklar.
Vapurlara seslenecekler Marikula :
— Hey, kaptan dur!
Marikula doğur!
Her dokuz ay on günde ikizlerini
Sandallar boş bekliyor.
Balık yalnız tutulmuyor Marikula ;

Bacakları çevik çocuklarım sendedir!
Doğur Marikula doğur!

Karlı hava

Sana dostluğumu içimden söküp
Bahçene dikmeliyim.
Meyvalar bol meyvalar,
.....Yaz akşamları terleyen sürahilerdeki sular.

ŞİMDİ SEVİŞME VAKTİ

Burada; içimin sökülmiş, kurt üşüşmüş fidanlığına
Düşmanlıklarımın, hasetlerimin ve namussuzluğun

Sarışın, acı yeşil ağaçlarında
Zehir gibi bir kış akşamı
Poyrazdan masun bir kulübe göreceksin
Azizim sen, uzun bir yolculuğa çıkmışsın
Tipi birdenbire bastırmış
Uzaklardan mavi fenerli bir araba geçmiş
Yakınlarda bir at kişnemiş
Bir süvari; şarkısını birdenbire kesip
Yıldırım gibi uzaklaşmış
Ova; alabildiğine uzak, göz alabildiğine düzlük.
Seninkisi
Senin içinden koparmadığın —
Yeniden biten, çocuk dişleri misali
Dostluğun;
Bana şimdi gelirse
Böyle bir karlı havada gelecektir.
Fakat sen emin ol :
İçinde kalorifer yanan bir Avrupa otelinde
Banyolu, yatağı kuş tüyü yastıklı bir oda bulacaksın.

Kosta AYANIS'ten

Söyliyemiyorum

Her şey bitiyor.
Şimdi başlıyor karanlık bir gece
Yıldızsız, fırtınalı
Kulübedeki sevgilim
Bir rahat uyku uyumadı
Benim eski kafalılığımдан

ŞİMDİ SEVİŞME VAKTİ

Ondan bütün peşin hükümler sıyrılmıştı.
Bir gökyüzü gibi mavi idi
Aydınlıktı
Yalnız bendeki rüya
Bendeki malihülya
O mavi gökyüzünü
O yeşil çimeni
O çiçek açmış
Şeftali ağacını göremiyordu
Onun bedbaht kulübesinin
Çukuru dolmuş aptesanesi
Onun karyolasız odasının
Marsık kokusu
Sonra ihtiyar tıknefes anasının
Çektiği
«Tatula» tütününün
Verem, ihtiyar ciğer, yorgun kalb
Kokan havası
Sonra fakir mangal
O betbaht soba
O bembeyaz peşkir
O ağlayan tencere
Ben sizden nefret etmişken
Zannettim ki sevgilimdir sevmediğim.
Onu ben bir saraya değil
İki odalı bir eve götürecektim
Bir radyomuz, bir banyomuz olacaktı
Nikeli pırl pırl bir karyolada
Hasan ustanın işlediği
Bir mavi yorgan bakacaktı
Aynada ona lâyük iki üç eşya
Güleceklerdi..

ŒİMDİ SEVİŞME VAKTI

Ponponu kırmızı bir terlik
Bursa ipeęinden bir gecelik
Yine aynada yalancı bir Şeftali dalının
Bir ceviz masanın üstündeki
Rengârenk ucuz bir vazodan
Hareketsizlięi görünecekti
Hiçbiri olmadı.
Hiçbiri olmayacak
Düşmanlar çok
Dünyanın yarından çoğu
Herkes
Benim saadetime herkes
Her Şey
Mani olmakta
Neden biliyorum
Biliyorum, söyleyemiyorum.

Yenilik Yayınları

Fiatı 100 Kuruş

Sait Faik'in Şiirlerine Dair Önemli Bulgular

2014 yılından günümüze '[Sait Faik Araştırma Atölyesi](#)' kapsamında Sait Faik'in yaşamına ve eserlerine dair çeşitli çalışmalar gerçekleştiriyoruz. Bu doğrultuda Sait Faik'in kaleme aldığı şiirlere ilişkin bazı bulgulara ulaştık ve söz konusu bulguları Sait Faik okuyucusuyla / araştırmacısıyla paylaşmaktan gurur duyuyoruz.

İlkin, Sait Faik'in şair yönüne ilişkin birkaç ifadeyi öncül olarak dikkate almak gerekiyor. Ece Ayhan, birçok yazısında Sait Faik'ten "Çakır Hikâyeci" olarak bahseder. [1] 'Çakır Hikâyeci' benzetmesinin ardındaki birincil anlamın Sait Faik'in bakışları ya da göz rengiyle/yüz ifadesiyle -ve sürdüğü bohem yaşamıyla- sürekli çakırkeyif bir görüntü sergilemesi olduğu düşünülebilir. Ancak, Ece Ayhan bu benzetmeyi Sait Faik'in 'yarı hikâyeci-yarı şair' olduğunu iddia ederek açıklamıştır. Bununla birlikte, Ece Ayhan, ikinci yeni şiir akımının tümünü ima ederek, Sait Faik'in 'Alemdağ'da Var Bir Yılan'(1954) adlı kitabı ile

Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın 'Çocuk ve Allah'(1940) adlı kitabından doğduklarını söylemiş, bu iki esere verdiği önemi kendi varoluşuyla ve ikinci yeni şiir akımının poetikasıyla vurgulamaya çalışmıştır. Gerçekten de Sait Faik'in 'Alemdağ'da Var Bir Yılan' adlı kitabındaki hikâyelerin anlatım tarzı son derece şiirseldir: Bu hikâyeler neredeyse 'düzyazı şiir' olarak tanımlanan biçimle eşleşecek kadar yoğun bir şiirsel dil ve imgesel alan derinliği içerir.

'Şimdi Sevişme Vakti', Sait Faik'in yayımlanmış ilk ve tek şiir kitabıdır. Kitap, ilkin 1953 yılında Yenilik (Aylık Fikir ve Sanat Gazetesi) çevresinin kurduğu Yenilik Yayınları tarafından basılmıştır. (Yenilik Yayınları o yıllarda Nurullah Ataç, Cahit Külebi, Fazıl Hüsnü Dağlarca ve Salâh Birsell'in eserlerini yayımlamaktadır.) 'Şimdi Sevişme Vakti'nin ilk baskısının Varlık Yayınları'ndan değil de Yenilik Yayınları'ndan gerçekleşmesi Sait Faik'in özellikle "şiir" konusunda Yaşar Nabi Nayır'la ayrışmasının önemli bir göstergesidir. Sait Faik, şiirlerini yayımlatmak için Varlık Dergisi'ne ve Yaşar Nabi Nayır'a güvenmemektedir. Bu güvensizliğin ardında birçok sebep vardır ancak en önemlisi Yaşar Nabi Nayır'ın 'Güdümlü Edebiyat' başlığını savunarak yenilikçi genç şairlere, yazarlara ve yeni neslin fikirlerine karşı takındığı olumsuz, itici ve statükocu tavırlardır. Zaman zaman Oktay Rifat'ın ve Orhan Veli'nin de işbu tavırlarından ötürü Yaşar Nabi Nayır'ı kınadığı ve bir süreliğine Varlık Dergisi'nden -Sait Faik'i de ikna ederek, birlikte- uzak durduğu bilinmektedir.[2] Daha sonraki yıllarda Yeditepe Dergisi ile Seçilmiş Hikâyeler Dergisi çevresi, Varlık Dergisi-Yaşar Nabi Nayır'ın

statükocu tavırlarına karşı kesenkes ve şiddetli bir cephe oluşturmuştur. **[3]**

Sait Faik'in 11 Mayıs 1954 tarihindeki vefatının ardından, 1954 yılının Temmuz ayında yayımlanan Varlık Dergisi'nin 408. sayısı, "güdümlü edebiyat" tarihimizin kötücüllüğü açısından çok önemli bilgiler ve belgeler taşımaktadır. Yaşar Nabi Nayır, kendisine gelen eleştirilere ve baskılara dayanamamış, zorunlu açıklama mahiyetinde "Sait Faik İçin Notlar ve Sait Faik'in İlk Şiirleri" başlığı altında uzun bir yazı kaleme almıştır. Yazıda, Sait Faik'in Yaşar Nabi Nayır'a gönderdiği ilk şiirler olumlu-olumsuz yönlerden eleştirilmekte ve Sait Faik'in mektubuyla birlikte paylaşılmaktadır. İşbu yazı kapsamında paylaşılan Sait Faik şiirleri, "Evime Dönüyorum" ile "Hasretimin Bittiği ve Başladığı Yer" adlı şiirlerdir. Her iki şiir de 'Şimdi Sevişme Vakti'nin 1953'ten günümüze uzanan baskılarında bulunmamaktadır.**[4]** Yaşar Nabi Nayır, Temmuz 1954'teki söz konusu yazısında Sait Faik'in yaşantısını ve mizacını da çokça eleştirmektedir.

Bununla birlikte, Varlık Dergisi'nin Temmuz 1954 tarihli 408. sayısını asıl önemli kılan şey, dergide ilk kez yayımlanan "Yarı Belimiz" **[5]** adlı şiirdir. "Yarı Belimiz", ancak Sait Faik'in vefatından sonra yayımlanabilmiştir! Bu şiir, Yaşar Nabi Nayır'ın Sait Faik hakkındaki yazılarından ayrıksı olarak derginin 5. sayfasında yer almıştır. Şiirin editöryal olarak Yaşar Nabi Nayır tarafından bir süre "bekletildiği-ötelenildiği" anlaşılmaktadır! Daha da önemlisi şudur; "Yarı Belimiz" adlı şiir (çok büyük bir ihtimalle Sait Faik'in isteği/vasiyeti dışında!) 'Şimdi Sevişme Vak-

YARI BELİMİZ

Bir aydınlık vardı
Işığı dibinden sular
Şehir insanlar
Bu aydınlık yerden bitiyordu
Ot gibi ağaç gibi
Ne olaki dedim kendi kendime
Hep aynı soruyu sordu
Taşlar ağaçlar binalar insanlar
Ne olaki

Ağır ağır yükseliyordu aydınlık
Tam belimizde durdu
Baktık korkuyla yarı belimize
Bayram günleri dibinden aydınlatılan
Abideler gibiydik sokaklarda
Birbirimize bakmadan önce
Kendi yarı belimizi
Korkuyla, zevkle, daha başka
Bir şeylerle seyrettik
Sonra bakınca birbirimize
Yarı belimizden aşağısı
Öylesine aydınlıktı ki
Yarı belimizden yukarısını
Göremedik önce
Gözlerimiz alışmaya kadar.

Gözlerimiz alışınca
Baktık ki yarı belimizden yukarısına
Çulgıncasına
Hiç bir şeyler yoktu
Yarı belimizden yukarısı yoktu

Sait FAİK

ti'nin 1958 yılında Varlık Yayınları tarafından gerçekleştirilen 2. baskısında yer almakta ve günümüze uzanan 1970-2000 yılı Bilgi Yayınevi baskıları ile 2014 ve sonrası İş Bankası Kültür Yayınları'nın yeni baskılarında da (hiçbir editöryal not ya da uyarı içermeden) bulunmaktadır! Üstelik, 'Şimdi Sevişme Vakti'nin Varlık Yayınları'ndan gerçekleşen 1958 yılındaki 2. baskısının hiçbir yerinde "2. Baskı" gibi bir ifade de yazmamaktadır!

Şimdi Sevişme Vakti, Varlık Yayınları tarafından -Sait Faik'in ölümünden yaklaşık 4 yıl sonra- ilk kez yayımlanmış gibi sunulmuştur! Bu durum, tıpkı Sait Faik'in ölümünün ardından Sait Faik Öykü Ödülü'nün icat edilmesi gibi son derece talihsiz bir durumdur; güdümlü edebiyatın kötücül hilelerinden biridir!

Sait Faik'in 'Şimdi Sevişme Vakti' adlı şiir kitabının eski baskılarında (Yenilik, Varlık, Bilgi, İş Bankası Yay. baskılarında) yer almayan iki şiirin daha farkına vardık. Bu şiirlerden ilki "Sanki Burda Değilim" [6] adlı şiirdir. Şiir, Muzaffer Uyguner'in 1988 yılı Sait Faik Müzesi arşiv-envanter tasnifine göre 99 numaralı kayıttır. Varlığının farkına vardığımız ancak henüz tam metnine ulaşamadığımız bir şiir ise "Aleko"[7]dur. Sait Faik'in 'Aleko' adlı şiiri, en eski İstanbul meyhanecilerinden biri olan 'Aleko'ya ithafen kaleme aldığı düşünülmektedir. Bu şiirin, Sait Faik tarafından -kendi imkânlarıyla- yayımlanan 'Semaver' adlı öykü kitabının 1936 yılındaki ilk baskısının kapağında bulunduğu tahmin edilmektedir.

Sonuçta, Sait Faik'in şiiirlerine ve şairane yaşamına dair araştırmalarımız sürüyor... Sait Faik'in tüm dostlarını ve sıkı şiiir/sıkı edebiyat okurunu araştırmalarımıza destek vermeye davet ediyoruz.

Zafer Yalçınpınar
Kasım 2017

[1] "Ece Ayhan-Şiiirin Bir Altın Çağı", YKY, 1993, ss.124-128

[2] Olumsuzlama ifadesi, Oktay Rifat tarafından Yeditepe Dergisi'nin yayın yönetmeni olan Hüsamettin Bozok'a gönderilen mektuplarda (1953-1955) açıkça görülmektedir. (Bkz: "Oktay Rifat İçin", Sempozyum+Belgeler, Hazırlayan: Güven Turan-Yücel Demirel, Temmuz 1999, YKY)

[3] Tahir Alangu'nun hazırladığı "Sait Faik için" adlı armağan/derleme kitap 1956 yılının Nisan ayında Yeditepe Yayınları tarafından yayımlanmıştır. Bununla birlikte, 'Seçilmiş Hikâyeler Dergisi' de 1955 yılında Sait Faik için iki cilt oylumunda özel sayı yayımlamış ve Varlık Dergisi ile Yaşar Nabi Nayır'ın 'Güdümlü Edebiyat' adına icat ettiği Sait Faik Öykü Ödülü'nü kapsamlı olarak eleştirmişlerdir. Sait Faik Öykü Ödülü/Yarışması günümüzde hâlâ sürdürülmektedir.

[4] 2003 yılında Sevgül Sönmez'in yayıma hazırladığı ve YKY tarafından yayımlanan "Şimdi Sevişme Vakti ve Diğer Şiiirleri" adlı kitapta, söz konusu iki şiiir "Diğer Şiiirler" bölümünde yer almaktadır.

[5] "Yarı Belimiz" adlı şiiirin önemini vurgulayan, işaret eden ve araştırma atölyesi kapsamındaki bulgulara ulaşmamızı sağlayan Şükret Gökyay'a çok teşekkür ederim. Ayrıca, Varlık Dergisi'nin Temmuz 1954 tarihli yazısını vurgulayan, işaret eden ve hikâyeci [Mahmut Makal ile kapsamlı bir söyleşi](#) gerçekleştiren Tekin Deniz'e de çok teşekkür ederim.

[6] Bkz: “Sait Faik-Bitmemiş Senfoni”, Hazırlayan: Muzaffer Uyguner, Bilgi Yayınevi, 1988, s.127. (2003 yılında Sevgül Sönmez’in yayıma hazırladığı ve YKY tarafından yayımlanan “Şimdi Sevişme Vakti ve Diğer Şiirleri” başlıklı kitapta, “Sanki Burda Değilim” adlı şiir “Diğer Şiirler” bölümünde yer almaktadır.)

[7] Bkz: “Sait Faik-Kargamı Bağışla”, Mektuplar, Hazırlayan: Sevgül Sönmez, YKY, 2003, s. 63

upas

upas.evvel.org

İstanbul, 2025